

R

VEIL-SERIE

DE HEILIGE GEEST BLIJFT BIJ U

PETRUS VAN DER HAGEN

No. 505

JUNI - JULI 2014

PETRUS VAN DER HAGEN

Petrus van der Hagen werd op 26 februari 1641 geboren. De Heere gaf hem een goed verstand en een bijzonder werkzame geest, zodat hij in 1660 reeds proponent was. In datzelfde jaar vertrok hij naar Engeland en een jaar later naar Frankrijk. In Parijs werd hij predikant van de ‘buitengewone Nederlandse ambassadeurs’.

Op 25 februari 1663 werd hij bevestigd tot predikant te Leidschendam. Zijn verblijf daar was erg kort, want op 3 december van hetzelfde jaar preekte hij reeds zijn afscheid. Hij had het beroep naar Leiden aangenomen, aan welke gemeente hij op 6 januari 1664 als predikant verbonden werd. Ruim zes jaar later, op 11 mei 1670, deed hij intrede in Amsterdam, waar hij bleef tot zijn overlijden op 3 juli 1671.

Ondanks zijn korte ambtsperiode zijn verschillende prekenbundels van hem uitgegeven. Een gedeelte daarvan is zelfs in het Duits vertaald.

Zijn leven was veelbewogen. Op 24 april 1663 trad hij in het huwelijk met Adriana van Wassenaar, die echter op 12 mei 1667 reeds overleed. Hij bleef als jonge weduwnaar achter met een zoontje en een dochtertje. Op 4 februari 1670 trouwde hij voor de tweede keer en wel met Maria du Noys. Nog geen anderhalf jaar later overleed hij zelf.

Uit zijn preken kunnen we weten dat hij, door Gods genade, een begaafde theoloog was. Hij kon het heil dat in Christus is voor arme zondaren, op een uitnemende wijze voorstellen. Daarbij gaf hij zowel aandacht aan de uitleg van de tekst in zijn verband als aan de toepassing ervan in het leven van de hoorders. De beoefening van de praktijk der godzaligheid komt in zijn preken sterk naar voren. Ook gaf hij er blijk van de problemen en gevaren van zijn tijd te kennen en daarmee op pastoraal bewogen wijze om te kunnen gaan.

Hij had begeerte om ontbonden te zijn en met Christus te zijn. Het is al in vervulling gegaan, toen hij nog maar dertig jaar oud was.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands uit: “Verborgenhейt der Godsaligheit”, deel I, uitgave 1742.

Het is een preek voor de tijd na Pinksteren.

DE HEILIGE GEEST BLIJFT BIJ U

door

PETRUS VAN DER HAGEN

“(Namelijk) de Geest der waarheid, Die de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet en kent Hem niet, maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u, en zal in u zijn”.
Johannes 14:17

Alleen die mensen zijn gelukkig die hun geluk kennen, die weten welke grote en kostbare schatten ze hebben ontvangen, en wat het betekent die in bezit te hebben. Het kan voorkomen dat men niet weet iets ontvangen te hebben, of men erkent de waarde daarvan niet en denkt dat het iets heel gewoons of iets eenvoudigs is. Dan is men echter niet gelukkig met het bezit ervan. Men is niet dankbaar tegenover hem die het gaf, en men weet ook niet hoe men het goed moet gebruiken, zoals het hoort.

Daarom noemt Paulus het heel groot als men de dingen kent die ons van God geschonken zijn. Hij zegt dat wij daarvoor niet de geest van de wereld, maar de Geest van God ontvangen hebben. Niemand weet

immers wat van God is, dan alleen de Geest van God, vgl. 1 Korinthe 1:11-12.

Het is nodig dat wij de grote goederen van genade bezitten. Deze kunnen op geen andere manier in ons bezit komen dan dat ze door God worden geschonken. Wij moeten weet hebben van die goederen, en beseffen hoe groot en dierbaar ze voor ons zijn. Dat kan niemand anders ons bekendmaken dan Hij Die ze ons heeft gegeven. Dit doet Hij door Zijn Geest. Als ons dan beloofd wordt dat we iets van God zullen ontvangen, zal Hij dat direct aan ons bekendmaken. Dat doet Hij opdat wij de belofte hartelijk aanvaarden, en de beloofde genadegoederen met verlangen tegemoet zien. Dan kunnen we onze ziel voorbereiden om ze te ontvangen.

Maar ook als ons iets wordt getoond dat ons door de Heere al geschonken is, zijn wij verstandelijk zó blind en zó traag van hart, dat we er beslist in onderwezen moeten worden hoe groot de weldaden zijn en wat die gaven betekenen.

Dat geldt in het bijzonder voor een weldaad die niet ieder kent, maar die alleen aan bepaalde personen in het bijzonder gegeven wordt. Het zijn allemaal grote zegeningen die God bewijst aan al Zijn schepselen. Dat geldt vooral voor die zegeningen die Hij in ruime zin aan mensen wil geven. Maar de grootste soort van

zegeningen - en die worden hier aangeprezen - zijn genadegoederen die God alleen aan Zijn uitverkorenen geeft. Die laat Hij op niemand dan alleen op Zijn gunstgenoten neerdalen. Dan gaat het over zegeningen die zalig maken, en over genade die onderscheid maakt. Daar weten wij van nature het minste van, en daarin hebben we het meeste onderwijs nodig. Maar als wij die ontvangen hebben, is dat de oorzaak van de grootste vreugde.

Daarom gaat Jezus zo met Zijn discipelen te werk in de voorgelezen Schriftwoorden. We hebben onlangs nog horen prediken over Zijn belofte aan de discipelen. In die woorden uit de Schrift heeft Jezus hun kort uitgelegd wat het karakter zou zijn van de gave Die Hij hun geven zou. Die gave zou hun Trooster zijn, hun Voorspraak, hun Leraar en Degene Die hen zou vermanen. Hij zou hen troosten en versterken in al hun omstandigheden. Hij zou de penning van trouw zijn, die hun Bruidegom aan hen vanuit de hemel zou zenden. Om Hem goed te kennen, wil Hij dat ze deze penning goed bekijken. We zullen verder nog horen hoe Hij deze Trooster beschrijft. De discipelen zouden Hem hieraan kennen, dat Hij de Geest van de waarheid zou zijn. Dit was een geschenk dat niet aan iedereen gegeven zou worden. Hij was geen Geest voor de gehele wereld. De wereld kende Hem niet, en kon

Hem niet ontvangen. Maar Hij was voor hen, voor de gelovigen. Zij kenden Hem, bij hen bleef Hij; ja, Hij was in hen.

Onlangs was het Pinksteren. Toen spraken we over de belofte waarin Christus te kennen gaf welke gave Hij geven zou, en hoe zeker Zijn gebed verhoord zou worden. Nu zullen we tot een afsluiting van de Pinksterstof komen, en zien welke Geest Hij gezonden heeft. We zullen ook zien wie deze Geest niet heeft ontvangen, en aan wie Hij wél is gegeven. Hij is de Geest Die is uitgestort.

1. Hij is de Geest van de waarheid.
2. Deze Geest heeft de wereld niet, want zij kan Hem niet ontvangen, omdat zij Hem niet ziet en ook niet kent.
3. Maar de discipelen van Christus kennen Hem; Hij blijft bij hen, en zal in hen zijn.

De stof is overvloedig; daarom zullen we kort zijn, en proberen helder te zijn in de uitleg. Verdubbel uw aandacht maar, want er zullen hoogst belangrijke zaken aan de orde gesteld worden, waar u heel veel belang bij hebt.

1.

De Trooster, om Wie de Heere Jezus Zijn Vader zou bidden, en Die de Vader ook geven zou, is de Geest van de waarheid. We horen daarin onopvallend een tegenstelling, en daarom kunnen we deze wijze van spreken ook op twee manieren uitleggen.

a. De Geest van de waarheid is de Geest Die niet liegen kan. Hij maakt aan de gewetens van mensen geen leugens bekend, maar de waarheid. Daarvan overtuigt Hij de ziel, die de waarheid dan ook aanneemt en gelooft. Dit betekent ook dat Hij de Geest van de wijsheid en de kloekmoedigheid is, en de Geest van de heiligmaking. Hij is de Geest Die deze zaken in de gelovigen werkt. Zo gezien betekent de Geest van de waarheid dat Hij hun de waarheid leert en hen daarin leidt. Christus zegt: ‘Wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken’ (Johannes 16:13). Ook in ons teksthoofdstuk staat dat de Trooster ons alles zal leren en indachtig maken wat Hij ons gezegd heeft (vers 26).

Dit is tegenovergesteld aan de geest van satan, die de leugengeest is en een moordenaar vanaf het begin, vgl. Johannes 8:44. Het is ook het tegenovergestelde

van de geest van de antichrist en van alle verleidende geesten die tegen de waarheid strijden. Deze benaming van ‘Geest der waarheid’ kan aan niemand dan alleen aan de Heilige Geest gegeven worden. Het behoort alleen tot Zijn wezen om de Geest van de waarheid te zijn. Andere geesten zijn vals en leugenachtig. Ze kunnen allemaal geesten zijn zonder de waarheid te bezitten. Ze zijn als engelen waarvan een aantal niet in de waarheid staande gebleven is.

Als de zielen van de mensen de waarheid kennen, is dat niet anders dan door de openbaring en overtuiging van deze Geest. De waarheid kan van Hem niet gescheiden worden. Het is Zijn wezen om in de waarheid te zijn.

Maar alleen de Trooster openbáárt ook de waarheid, Hij is de Leermeester ervan. Het zou tevergeefs in Gods Woord beschreven staan, en Gods dienaren zouden tevergeefs prediken, als de Geest de waarheid niet op de gewetens van de hoorders bond, in hun hart schreef en de zielen overtuigde.

Zo komt het dat er van die gruwelijke dwalingen en verschrikkelijke bijgelovigheden en afgoderijen in de wereld zijn. De mensen beginnen immers zonder deze Leermeester zelf aan een godsdienst. Ze willen zweven op de vleugels van hun menselijke wijsheid, maar zo worden ze dwaas en verijdeld in hun overleg-

gingen, en hun onverstandige hart is verduisterd. Het Woord van God is dáárom het Woord van de waarheid, omdat de heilige mannen Gods, door de Geest van God gedreven, die waarheid hebben gesproken, vgl. 2 Petrus 1:21. Daarom is het christelijke geloof ook de ware godsdienst, omdat het gericht is op het voorbeeld dat deze Geest der waarheid heeft ingegeven en voorgeschreven. Welnu, deze Geest is ten volle op de apostelen neergedaald. Hij heeft gemaakt dat zij zich wat de waarheid betreft niet konden vergissen; en Hij heeft hun ook de toekomstige dingen bekendgemaakt.

Hij is ook de Geest van de waarheid, omdat Hij alle gelovigen leidt in alle zaligmakende waarheid. Zij kunnen de waarheid niet begrijpen dan alleen door Zijn openbaring. De Geest doet hen alle waarheid begrijpen die voor hen nodig is om zalig te worden. Deze zalving leert hun alle dingen, vgl. 1 Johannes 2:27. Nu, dat doet Hij niet buiten het Woord van de waarheid om. Hij spreekt niet buiten het Woord om, en daaruit moet Hij ook beproefd worden, zoals Johannes leert in 1 Johannes 4:1. Wie beweert dat hij de Geest van de waarheid heeft, los van het Woord, spreekt door de leugengeest en de kracht van de verleiding. Welnu, de Vader kon geen andere Geest geven dan Deze. Hij is de God van de waarheid en Hij haat

de leugen. Daarom kan Hij geen andere Geest geven dan Hij Die de waarheid is én leert. De Zoon kon om geen andere Geest bidden, dan om Hem Die de mond van de waarheid is. Hij is de Amen, de waarachtige en getrouwe Getuige. Ja, Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven zelf. Geen andere Geest kan Trooster zijn dan de Geest van de waarheid. De leugen kan geen enkele ziel troosten; als hij dat doet, bedriegt hij een mens. Maar als iemand troosten wil, moet hij die troost geven vanuit de waarheid. Dat alleen is voedsel voor de ziel; daardoor alleen kan ze ook gesterkt en vertroost worden. De gelovigen kunnen in leven en in sterven alleen getroost worden, als hun de ellende, de verlossing en de verschuldigde dankbaarheid vanuit de waarheid worden voorgehouden. Daarom moest de Geest Die komen zou, de Geest van de waarheid zijn.

b. De waarheid wordt echter niet alleen tegenover de leugen gesteld, maar ook tegenover de beloften, de ceremoniën, de schaduwen en de voorbeelden van het Oude Testament. De wet was door Mozes, maar de genade en waarheid zijn door Jezus Christus, vgl. Johannes 1:17. Omdat in onze tekst de uitstorting van de Geest beloofd wordt als een weldaad van het Nieuwe Testament, moet u in de Geest van de waarheid ook een tegenstelling zien met de Geest van de belofte.

Deze vergezelde de belofte, Hij werkte dienstbaarheid in de gelovigen van het Oude Testament, en onderwierp hen aan de schaduwen en zwakke beginselen van de wereld om hen heen. Het is dezelfde Geest, nu én toen, maar toen werkte Hij op een andere manier, en nu wordt Hij op een vollere en betere wijze uitgestort. Toen was de waarheid onder een schaduw, maar nu is de waarheid zonder schaduwen.

De Geest van de waarheid is die Geest Die past bij de waarheid en de genade die door Jezus zijn aangebracht. Hij is daarmee verbonden zonder dat er schaduwen zijn bij de vervulling van de beloften. Deze zijn alle ‘ja en amen’ geworden in Christus, vgl. 2 Korinthe 1:20. Deze Geest doet de godvrezende bid-ders God dienen zonder voorbeelden en schaduwen, zonder een bedekking en een voorhangsel. Want nu is de tijd gekomen dat gebeurt wat beloofd is, zoals Jezus zegt in Johannes 4:24. De Geest brengt in de gelovigen teweeg dat zij in geloof getuigen dat God waarachtig is en al Zijn beloften vervuld heeft. Waar nu de Geest des Heeren is, daar is vrijheid, vgl. 2 Korinthe 3:17.

Hij is de Geest van de waarheid, en Deze past bij de tijd die nu gekomen is. De Vader kon nu geen andere geven; de dagen van het Oude Testament waren ten einde gekomen. Het Koninkrijk der hemelen was

aangebroken. Zou God Zijn gelovigen de Geest van de dienstbaarheid zenden in de dagen van het Nieuwe Testament? Zou God bij de genade en de waarheid niet deze Geest daaraan toevoegen? Het is immers een wijze vader die in de omgang met zijn kinderen rekening houdt met hun situatie! Zolang Zijn volk kind was, gaf Hij het de Geest Die onderwijs gaf met behulp van schaduwen en zwakke beelden, ontleend aan de wereld om hen heen. Nu zou Hij de Geest geven Die alle schaduwen afwees en alleen de waarheid, zonder schaduwen, zou leren. Hij wist dat de tijd van de kinderjaren voorbij was, en zag nu andere dagen komen voor Zijn kerk. Daarom kon Hij geen andere Geest geven. De Zoon kon niet om een andere Geest bidden.

Hij zou tot de Vader spreken, nadat Hij de Kerk van het Nieuwe Testament in Zijn bloed had gefundeerd. Hij deed dit nadat Hij de ceremoniën en schaduwen ten grave had gedragen. Als de eigenlijke belichaming daarvan had Hij alles vervuld wat hiermee samenhang. Wat kon Hij anders vragen dan de Geest van het Nieuwe Testament! Dat is de Geest Die paste bij deze dagen van openbaring van de waarheid. Hij had alle beloften van God waar gemaakt, en zou spoedig de eis stellen om de tempel en de godsdienst van de Joden en alle resten van de wetten van Mozes teniet te

doen. Hij kon toch geen andere geest vragen dan Hem Die getuigen zou dat God waarachtig is! Hij zou de gelovigen leren zich niet meer te bekommeren om de tempel of de andere heiligdommen, maar God te aanbidden in geest en waarheid.

Hij zou pas de ware Trooster zijn, Die hun blijdschap zou volmaken. Onder het Oude Testament was de taal van de Geest: 'Er zal een Zaligmaker komen en Hij zal voor uw zonden betalen. Ondertussen moet u de schaduwen van de Messias opmerken en de plichten vervullen die het heiligdom vraagt. Dat juk moet u dragen en de op het vlees gerichte plichten van deze godsdienst hebt u te vervullen. Raak niet, en smaak niet, en roer niet aan (Kolossenzen 2:21). Kom niet naderbij, ga naar de priesters en laat hen voor u offeren.' Maar nu zegt Hij Die is gekomen: 'Er is voldaan, en er is niet méér te doen. Kus daarom de Zaligmaker maar. Dat juk is u van de schouders genomen; u bent in de vrijheid, sta daarin dan ook. Dien God met vrijmoedigheid, treed toe zonder belemmering en sta niet van verre. Dien God met verzekering in het hart.' Welke taal is troostrijker? Is niet de échte Trooster de Geest der waarheid? We laten het antwoord op deze vragen aan u over!

2.

Maar voor wie is de Geest? Is Hij voor iedereen? Mag ieder die wil zich dat recht aanmatigen? Nee, de wereld kan Hem niet ontvangen. Christus maakt hier onderscheid tussen de wereld en de discipelen. De wereld kan Hem niet hebben, maar Zijn volgelingen hebben Hem. De 'wereld' wil hier zeggen: de schare van verworpenen, de bozen die in de wereld leven, en die ook de kinderen van deze wereld worden genoemd. Van hen wordt gezegd dat ze uit de wereld zijn. Zij dragen met recht de naam van 'wereld', want hun genegenheid en liefde zijn op de wereld gericht. Wat zij liefhebben, is hier beneden. Bovendien is hun doen en laten in overeenstemming met de wereld en haar manier van handelen. Zij lijken in alles op de wereld, en leven met de grote massa in de pleziertjes en de vermaken van de wereld. Hun deel is ook in de wereld, en hun hoop ligt er. Hun hemel is in deze wereld, en zo zullen ze nooit méér hebben dan wat de wereld kan geven. U ziet dat 'de wereld' soms betekent: sommigen uit de wereld, want als met de wereld ieder mens, hoofd voor hoofd, bedoeld werd, zou niemand de Geest kunnen ontvangen. Tegenover hen stelt de Heere Jezus Zijn discipelen, en onder hen worden alle gelovigen verstaan.

Hier staan de wereld en zij die niet uit de wereld zijn,

tegenover elkaar. De laatsten behoren niet tot het grote deel van de wereld. Zij vluchten weg van de wereld en haar begeerlijkheid. Zij staan apart en leven niet meer naar het wereldse patroon. Hun deel is niet in dit leven, maar in de Heere, hun God.

Welnu, wat de Geest van de waarheid betreft, komt hier een groot onderscheid openbaar. Deze wereld kán Hem niet ontvangen. Zij ontvangt Hem niet alleen niet, maar kán Hem ook niet ontvangen. Dit woord betekent in de grondtekst: ontvangen als een bijzondere gave. De Geest kan niet geschonken worden aan deze wereld. De Geest kan weliswaar in hen zijn die niet zijn wedergeboren, en in hen die verworpen zijn. Hij kan door de prediking van het Woord op hen inwerken door hun oren en in hun hart. Hij kan hun hart overtuigen en hen de waarheid doen erkennen om die een plaats te geven. Zo staat er nadrukkelijk dat de Trooster, als Hij gekomen is, de wereld overtuigen zal van zonde, van gerechtigheid en van oordeel (Johannes 16:8). In Hebréeën 6:4 wordt van de afvalligen gezegd dat ook zij deel hebben gekregen aan de Heilige Geest. Zo kan de Geest over Saul komen om te profeteren. Maar zij bezitten Hem niet als een bijzondere gave van God. Hij woont niet in hen als Zijn tempel. Hij is niet de Geest van de heiligmaking, en niet het onderpand van hun erfenis. Hij is niet in

hen als vrucht van de verdiensten en de voorbede van Christus voor hen. Hij bidt immers niet voor de wereld! Jezus spreekt van de Geest als de Trooster, omdat Hij voor Zijn kinderen bidt tot God.

Jezus spreekt van de overvloed van de Geest der waarheid. Daarom heeft de wereld, die geen recht op Christus heeft, ook de Geest van Christus niet. Zij wil Hem niet alleen niet ontvangen, maar zij kán dat ook niet. Het is niet zo dat God Hem aan de wereld aanbiedt en zij Hem dan wel of niet aanneemt naar gelang zij het goede of het kwade wil. Nee, zij kán Hem niet ontvangen. Daar komen die vele dwalingen en goddeloosheden vandaan waarmee de wereld vervuld is. Daarom kan de wereld de dingen van God niet begrijpen, en daarom strijdt zij tegen Jezus en Zijn waarheid, want zij kan de Geest niet ontvangen. Wat kan de wereld aan goeds voortbrengen, wanneer zij Gods Geest moet missen? Het is een ellendige toestand waarin de wereld verkeert!

Maar hoe komt het dat de gave van de Geest voor de wereld onmogelijk is? Wel, de wereld heeft haar eigen geest. In 1 Korinthe 2:12 stelt Paulus de wereld en de Geest van God tegenover elkaar. Omdat de wereld met de eigen geest is vervuld, kan zij die andere Geest niet ontvangen. Als de wereld de Geest zou ontvangen met Zijn wederbarende en zaligmakende gaven, zou

zij niet langer de wereld zijn, maar Gods Kerk worden en Christus' Koninkrijk. Hoe komt het dan dat de wereld Hem niet kan ontvangen? Schiet de Geest hierin tekort of de wereld? Onze Zaligmaker geeft Zelf de reden aan als Hij aan Zijn woorden toevoegt: 'Want zij ziet Hem niet, en zij kent Hem niet.' De Geest is onzichtbaar is voor de lichamelijke ogen, omdat Hij een geest is. Daarom kan Hij niet door de wereld en ook niet door de uitverkorenen worden gezien.

Maar de ziel heeft haar eigen ogen. Er is een zien door het geloof, en met die ogen kan Hij wel worden gezien. Welnu, die bezit de wereld niet, en daarom kent zij Hem niet. Zij weet niet welke Geest dit is. Zijn zaligmakende werkingen zijn haar onbekend. Zij kent de waarheid niet, en hoe zou ze dan de Geest van de waarheid kennen? Niemand kan de Geest zien of kennen dan alleen door het geloof. Welnu, dat is het deel van de uitverkorenen, vgl. Titus 1:1. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die van Gods Geest zijn, en dat kan ze ook niet, omdat zij geestelijk onderscheiden worden, vgl. 1 Korinthe 2:14. Natuurlijke mensen worden in Judas vs. 19 omschreven als 'de Geest niet hebbende'. De Geest is niet van de wereld. De kennis van de wereld blijft ook binnen deze wereld; haar houvast vindt ze hier beneden. De ogen blijven gesloten, het verstand is verduisterd, het hart is

verhard, en het schemert voortdurend voor hun ogen door het zien van de dingen van deze wereld.

Daarom spreken de mensen van deze wereld ook op zo'n wonderlijke manier over de Geest. Zij spotten met Zijn werkingen, en menen dat het allemaal maar dweperij is wat over Zijn getuigenis in ons hart gezegd wordt. Welnu, als de wereld de Geest niet kan zien of kennen, kan zij Hem ook niet ontvangen. In Openbaring 2 lezen we over een witte keursteen, en op die keursteen een nieuwe naam, die niemand kent dan die hem ontvangt (vers 17). Dit is de Geest Die niemand ontvangt dan degene die Hem kent. De Geest wordt immers aan niemand gegeven dan aan degene die naar Hem verlangt. Welnu, onbekend maakt onbemind. Als u de gave van God kende, en wie Hij is Die tot u spreekt, u zou van Hem begeerd hebben, en Hij zou u levend water gegeven hebben, vgl. Johannes 4:10.

3.

Deze vermeerdering belooft Christus aan Zijn discipelen om hen daarnaar te doen verlangen. Dat kan de wereld niet zijn, want haar is de Geest onbekend. Paulus leert ons ook dat wij de belofte van de Geest ontvangen door het geloof, vgl. Galaten 3:14. Als we het Evangelie geloven, komt de Geest op ons en over ons. Hoe zou de wereld, die niet kan geloven, de Geest dan ontvangen? Als de Geest komt, brengt Hij verlichting van het verstand en kennis mee. Hij opent ogen en harten en verlicht het verstand. Hoe kan de wereld dan de Geest ontvangen? Zij blijft immers altijd onkundig en onwetend! Daarom openbaart de Heilige Geest Zijn heiligende en troostende kracht alleen in de harten van hen die Hem kennen door het geloof. Evenmin als een dode voedsel kan ontvangen, evenmin kan de wereld die geen kennis heeft en dood blijft, de gave van de Geest ontvangen.

Maar hoe zal het dan met de discipelen gaan? Zij kenden Hem, zij wisten welke Geest Hij was en wat Zijn werkingen waren. Daar verlangden zij naar, want zij waren niet het eigendom van de wereld. Welnu, de discipelen kenden de Geest. Zij kenden Hem vanuit het spreken van Christus en Zijn uitleg. Zij kenden Hem ook door de werkingen die Hij al in hen was

begonnen. Christus geeft immers als reden van hun kennis: 'Want Hij blijft in u.'

De zaken waarmee wij het meest omgaan, en die we dicht bij ons hebben, kennen we het beste. Welnu, deze Geest bleef bij hen. Daarom was het geen wonder dat zij Hem kenden, want Hij woonde in hen. Hij was voortdurend in en bij hen; en zonder Zijn gezelschap waren zij nooit. Ja, Hij woonde in hen, en zij waren Zijn tempel. Hij zal in u zijn, Hij zal uw Voorspraak zijn; Hij Die in u wonen zal. Ik ben ook uw Voorspraak, maar Ik blijf niet bij u, Ik woon in de hemel. Hij is het Die bij en in u zal zijn. Dit is de Leraar Die u steeds zal vergezellen, waar u ook heengaat. Dit is de Trooster Die niet van buiten af tot u spreken zal, maar Die u in uw binnenste een herberg zult geven. Al zouden alle mensen u verlaten, Hij zal blijven. Al kan er vanuit uw omgeving niets tot uw troost worden toegebracht, Hij zal dan toch binnen in u zijn. Hij zal met u gaan, als u in de wereld gaat prediken, en voor stadhouders en koningen zult spreken. Hij zal bij u zijn in de gevangenis, in de banden, ja tot in de dood toe. Welk kwaad u vanuit de wereld ook wordt aangedaan, deze Geest zal in u zijn. De apostelen hadden de Geest al, en zij kenden Hem. Hij was al bij en in hen, maar hier klinkt de belofte dat Hij nog méér, nog anders en nog krachtiger zal werken dan voorheen.

Wat dwalen zij toch die net als de socinianen de Geest willen toeschrijven aan hen die niet wedergeboren zijn. De wereld kan Hem immers niet ontvangen! Wat is het een vergissing als men meent dat de Geest van God met Zijn zaligmakende kracht in ons kan zijn en wonen, zonder dat wij die Geest kennen en wij ons van Hem bewust zijn! Wat is dat een verzwakking van onze troost, als ons geleerd wordt dat deze Geest, eenmaal gegeven, toch ook weer van ons kan weggaan door Zijn woning te verlaten. Dan meent men dat Hij ergens kan zijn waar Hij niet blijft. Dan denkt men dat daardoor de ware gelovigen van hun geloof kunnen afvallen en de zaligheid verliezen. Dat zou toch verschrikkelijk zijn voor de gelovigen, en het zou ook tot schande zijn voor Gods Geest. Dat zou immers betekenen dat Hij Zijn tempel niet beter kan beschermen omdat Hij Zich daaruit laat verdrijven, en de geest van de satan of van de wereld er weer meester van kan worden. Dat zou Jezus toch tot een leugenaar maken, omdat Hij wel belooft dat Hij bij hen zal blijven en in hen zal zijn, en dat zelfs tot in eeuwigheid.

Toepassing

Wat ons betreft, laten we bij onszelf zeggen: O goedertieren Jezus, o getrouwe Zaligmaker. Hij wil zulke dierbare beloften aan Zijn discipelen geven en Hij wil zo overvloedig voor hen zorgen. O, zalige dagen van het Nieuwe Testament, waarin deze beloften vervuld zijn en deze Geest is uitgestort! Wat betekent dat veel voor ons, dat deze Geest van de waarheid de apostelen heeft vervuld. Wat is het groot dat Hij hen heeft geleid in alle waarheid. Hij heeft die waarheid in hun hart gegeven, die zij voor ons hebben beschreven en voor ons hebben nagelaten.

Laten we dan de Schriften die de apostelen ons nalieten, in waarde houden. Laten we die aannemen en geloven, niet als het woord van mensen, maar - wat het werkelijk is - als Gods Woord, vgl. 1 Thessalonicenzen 2:13. Dat is het Woord van deze Geest. Wat is het troostrijk dat deze Geest verzekert dat al de beloften vervuld zijn, en 'ja en amen' zijn in Christus. Wat is het een troost dat de tijd van de schaduwen en de voorbeelden voorbij is. Wat een troost is het dat we nu het lichaam hebben zonder de schaduwen, en dat de Geest er is Die ons thuisbrengt niet alleen met belóften aangaande de Messias, maar met de gehéle Messias en al Zijn verdiensten en weldaden. Hij is de

waarheid en het Beeld van de zaken zelf! Daardoor zijn we gelukkig, en dat niet alleen boven de ongelovigen en de heidenen die de Geest niet hebben, maar ook boven de vaderen van het Oude Testament, die door de Geest gevoed werden met beloften, schaduw en voorbeelden.

Denk nu niet dat dit een bijzondere gave was die alleen voor de apostelen was bestemd. Dit woord is bestemd voor de gehele Kerk van het Nieuwe Testament, en voor alle gelovigen. Het is voor alle vlees, voor zonen en dochters, voor dienstknechten en dienstmaagden, voor jongeren en ouderen. Zo lezen we het in de profeet Joël.

Hier is geen onderscheid van volken of naties, en van rang of stand. Er zijn ook geen voorwaarden. Niemand is hiervan uitgesloten dan alleen de wereld en de ongelovigen. Als u daartoe behoort, hebt u de Geest nog niet ontvangen. Zolang het zo bij u blijft, zal en kan de Geest u niet geschonken worden. Als uw liefde naar de wereld uitgaat, als al uw genegenheid genoeg heeft aan deze aarde, welke plaats is er dan voor deze Trooster? Daardoor laat u zien dat u nog niet bent aangestoken door dit hemelse vuur. Het is immers de natuur van de Geest dat Hij, zoals Hij van-

uit de hemel neerdaalt, ook weer naar boven wil en ook de ziel daarheen trekt. Dat leert ook de ervaring. Als u uw hart aan de wereld hebt verbonden en er komen dan moeilijkheden, dan bent u zonder troost. De Trooster wil immers niet in zo'n hart komen, vóórdát al die aardse liefde en die vleselijke gedachten daaruit zijn weggeruimd.

Als u nog aan de wereld gelijkvormig wilt zijn in uw levenswandel, dan bent u nog niet begenadigd met de Geest van de wedergeboorte. Als u hier op aarde nog uw deel zoekt en zult krijgen, dan hebt u toch niet deze Geest als een onderpand van de hemelse erfenis. Laat daarom toch niemand zichzelf bedriegen en zich inbeelden dat hij deze Geest van de waarheid heeft, als hij nog tot de wereld behoort. Als u de geringste dwalingen en leugens willens en wetens liefhebt, hoe kunt u dan de Geest van de waarheid hebben? Hoe kan de Geest in u wonen, als u nog achter schaduwen en voorbeelden aanjaagt en u zich moeite getroost om de eerste beginselen van deze wereld na te volgen? Hoe kan dat als u tevreden bent met godsdienstige verplichtingen, die alleen de buitenkant raken, met onderscheid in dagen en godsdienstige plechtigheden? Hoe kan dat als u God méér dient met uiterlijk vertoon dan in de Geest van de waarheid?

Omdat wij zo'n werelds leefpatroon in ons midden zien en omdat de aarde het hart van zovelen heeft ingenomen, zijn we heel bang dat deze Geest ook uit velen onder ons is uitgebannen. Dat geldt als u uw uiterlijk belangrijker vindt dan het dienen van de Heere. Dat geldt ook als we mensen zien die gierig zijn of eergierig, mensen die met haat en nijd vervuld zijn. Zouden zij een goede tempel voor Gods Geest zijn? Zou het een goede woonplaats zijn voor hemelse gedachten als de wereld er aan alle kanten uitkomt? De wereld moet uit de ziel gebannen worden; het is verloren moeite als dat niet gebeurt, want deze Geest wil er zó niet in wonen. Als Hij weg is uit het hart, kan Hij ook niet in het lichaam wonen.

Wat is er toch veel onkunde wat deze Geest betreft. Kent u deze Geest wel allemaal? Merkt u Hem op en ervaart u door het geloof Zijn werkingen? Wat denken sommigen toch vleselijk over deze Geest, alsof Hij met een hoorbare stem sprak en ons iets in de oren zou fluisteren. Er zijn er die zo wonderlijk spreken over het voelen van deze Geest alsof het iets lichameelijks zou zijn. Dat betreft mensen die Hem op een andere manier willen horen dan alleen door middel van Gods Woord en de Heilige Schrift. De grote menigte weet nauwelijks iets over de Geest. Maar wat denkt u?

Grote zondaren of schijnheiligen die hun zonden willen bedekken en zich als christenen durven uitgeven die deze Geest hebben, hebben zij ook werkelijk deze Geest?

Wat is het daarom nodig dat u mag weten of het voor u ook Pinksteren is geweest. Onderzoek uw ziel! Kent u deze Geest? Weet u wel dat Hij de eeuwige en waarachtige God is? Weet u wel dat het door Jezus' verdienste is dat Hij aan u geschonken wordt? Weet u dat Hij de Vader bidt of Deze de Geest wil geven? Weet u wel dat het werk van de Geest erin bestaat het geloof in u te werken, uw hart te veranderen, uw lichaam te heiligen en in u te wonen? Weet u wel dat Hij de trouwpenning is van uw Bruidegom? Dat Hij het onderpand is van uw erfenis? Als Hij in uw ziel neerdaalt, ziet u Hem en gevoelt u Zijn werking. Als u Gods Woord hoort, voelt u dat dit Woord met kracht gepaard gaat en voor uw ziel vruchten afwerpt. Kent u de stem van deze Geest? Kunt u Zijn taal onderscheiden van de geest der verleiding die u allerlei begeerlijke dingen aanbeveelt? Bemint u Hem? Verlangt u naar vermeerdering van Zijn werkingen? Wilt u zich door Hem laten leiden?

O, godzalige christenen, dan is Hij in u en zal Hij daar eeuwig blijven. U bent Zijn tempel, waar Hij wonen

zal tot in eeuwigheid. Hij zal u leiden in alle waarheid. Hij zal u ook bij de waarheid die u kent, doen blijven, en u dagelijks daar méér van openbaren. Hij zal u God doen dienen in Geest en waarheid. Hij zal maken dat u geen krukken van uiterlijk godsdienstig vertoon meer nodig hebt. Dan zult u geestelijke zaken met geestelijke kunnen vergelijken. Hij zal ervoor zorgen dat u op alle beloften van God in Christus kunt zeggen: ‘Ja, ze zijn vervuld! Amen, dat zij zo!’

Benijd dan de kinderen van de wereld hun geluk niet. U hebt de Geest, Die zij niet kunnen ontvangen. Vrees hen niet. Alles wat de geest van de duivel hun kan ingeven, zal tegen u niet opgewassen zijn, omdat u Gods Geest hebt. Laat maar zien dat u niet van de wereld bent. Trek uw hart daar van terug. Laat de kinderen van de wereld al die wereldse dingen maar liefhebben. Laat zien dat u een andere Geest hebt, Die u hogere gedachten ingeeft. Leef niet zoals de wereld leeft. Wandel niet naar het vlees, maar naar de Geest. Laat merken dat u kinderen van God bent, die door de Geest geleid worden, vgl. Romeinen 8:14. Laat Hij het begin en het richtsnoer zijn van uw levenswandel. Laat uw deel toch niet hier beneden zijn, en laat uw hoop niet gevestigd zijn op het hier en nu. Dan zult u mogen zeggen: ‘Ik ken de Heilige Geest.’

Hij zal in u wonen en in u blijven. Hij zal u hier in dit leven troosten. ‘En indien de Geest van Hem Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, Die in u woont’, Rom. 8:11. Dan zal Hij zowel uw ziel als uw lichaam met heerlijkheid vervullen.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Media bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVERIEIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Media bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl